

Budgettet for 2010 med overslagsårene 2011-2013

Århus - en by i vækst

Der bliver flere århusianere

Århus er en attraktiv by at bo i, og befolkningstallet i Århus Kommune er i kraftig vækst. Forligspartierne lægger vægt på, at der i budgettet for 2010-2013 er skabt økonomisk råderum til den nødvendige udbygning på de store serviceområder – ældreområdet, dagpasning og folkeskoler. Udbygningen sikrer, at serviceniveauet fastholdes på de store serviceområder.

Kommunens økonomi

Forligspartierne har lagt vægt på, at kommunens økonomi fortsat er i balance, samtidig med at skatten holdes i ro. Kommunerne er underlagt snævre økonomiske rammer, hvilket blandt andet er kommet til udtryk i en særdeles stram aftale mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi i 2010. På trods af det, er det i budgettet for 2010-2013 lykkedes at overholde de økonomiske målsætninger og samtidig finde midler til en række serviceløft og nye initiativer for udvalgte grupper af borgere i Århus.

Forligspartierne lægger afgørende vægt på, at balancen i økonomien også opretholdes på længere sigt, og opretholder derfor en fortsat stram økonomisk styring ud fra de økonomiske styringsprincipper, der tidligere er vedtaget i Byrådet. Det vil sige, at merudgifter på de ikke-styrbare områder finansieres inden for det samlede nettobudget på de styrbare områder, mens merudgifter på styrbare områder finansieres inden for afdelingernes eget budget.

Forligspartierne kan desuden tilslutte sig de initiativer, der er foreslået i Magistratens budgetforslag med henblik på at bidrage til overholdelse af aftalen mellem KL og Regeringen. Forligspartierne kan i den forbindelse konstatere, at den aftalte ramme for udgifter til service overholdes.

En styrket indsats for iværksættere og erhvervmæssig udvikling indenfor energi, klima og miljø

Forligspartierne ønsker at styrke rammevilkårene for iværksættere i Århus Kommune og understøtte mulighederne for erhvervmæssig udvikling indenfor klyngen vedr. energi, klima og miljø. Forligspartierne ønsker endvidere at sikre, at eventuelle merindtægter ved dækningsafgiften i Århus Kommune reserveres til erhvervsrelaterede formål.

Forligspartierne er derfor enige om, at et eventuelt regnskabsmæssigt merprovenu i årene 2010-2013 fra dækningsafgiften på erhvervsejendomme skal reserveres til styrkede rammevilkår for iværksættere og erhvervmæssig udvikling indenfor klyngen vedr. energi, klima og miljø. Indsatsen skal ses i sammenhæng med den nye erhvervsplan, som med et bredere sigte end tidligere implementeres i 2010 og frem. En erhvervsplan der bl.a. som vision har

Århus som en økonomisk og klimamæssig bæredygtig by, og hvor forligspartierne lægger vægt på, at kommunen i forhold til bysamfundet går mere aktivt ind i igangsætningen af de enkelte initiativer.

Ovenstående skal ses i sammenhæng med indholdet af budgetforliget for budget 2006. Her aftalte forligspartierne bag budget 2006 (Socialdemokratiet, Venstre, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) at den finansielle virkning af at stille aftrapningsordningen vedr. dækningsafgiften i bero skulle indgå i finansieringen af letbanevisionen. Det fremgik endvidere af denne aftale, at der på baggrund af den økonomiske situation, vil blive foretaget en vurdering af, hvorvidt der er økonomisk mulighed for at genoptage aftrapningen af dækningsafgiften. Der er med nærværende aftale om anvendelse af et eventuelt merprovenu ved dækningsafgiften ikke ændret i vilkårene i aftalen for budget 2006.

Effektivisering af den kommunale drift

Forligspartierne er enige om at følge op på regeringsaftalen for 2009, hvor det blev aftalt at frigøre ressourcer til den borgernære service i kommunerne i årene 2009-2013. Aftalen indebærer en gensidig forpligtigelse for kommunerne og regeringen.

Kommunerne skal omstille aktiviteter svarende til et råderum på 1 mia. kr. i 2009 stigende til 5 mia. kr. i 2013, hvoraf staten skal bidrage med konkrete initiativer, der kan tilvejebringe halvdelen af dette råderum. I regeringsaftalen for 2010 fremgår det, at der på indkøbsområdet er opnået effektiviseringsgevinster i 2009 og 2010, som supplerer de kommunale initiativer og dermed medvirker til dels at realisere målsætningen i regeringsaftalen og dels Århus Kommunes målsætning om at minimere servicereduktioner som følge af, at vare- og tjenesteydelser ikke prisfremskrives.

Forligspartierne er enige om, at Århus Kommune på indkøbsområdet i betydelig udstrækning allerede har realiseret de effektiviseringsgevinster, der forudsættes i de statslige initiativer. Der er endvidere enighed om, at det fra 2011 vil være muligt at gennemføre de effektiviseringstiltag - som ikke vedrører indkøbsområdet - som regeringen har givet KL tilsagn om at fremlægge inden udgangen af 2009. Der budgetteres således med budgetforbedringer på 25 mio. kr. i 2011, 50 mio. kr. i 2012 og 75 mio. kr. i 2013 tilvejebragt i kraft af Århus Kommunes forventede andel af disse supplerende statslige effektiviseringstiltag.

Herudover er forligspartierne enige om, at der er mulighed for at gennemføre effektiviseringer i magistratsafdelingerne i størrelsesordenen 17 mio. kr. årligt fra 2010, 31 mio. kr. i 2011 samt 60 mio. kr. i 2012 og frem. Forligspartierne er endvidere enige om, at effektiviseringskravet som udgangspunkt fordeles mellem magistratsafdelingerne efter deres andel af rammen for styrbare udgifter, dog med hensyntagen til særlige forhold. Forbedringer udover de udmeldte effektiviseringsmål forbliver indenfor de respektive afdelingers rammer.

Det videre arbejde med effektiviseringerne forankres i den tværmagistratslige effektiviserings taskforce, som blev nedsat i forbindelse med budgetforliget for 2009. Forligspartierne finder det vigtigt, at ledelses- og medarbejderrepræsentanter inddrages i henhold til normal praksis. I effektiviserings taskforcen vil der blive igangsat et tværgående arbejde, der vil bidrage til realisering af den del af effektiviseringerne, som er fordelt til magistratsafdelingerne.

Afbureaukratisering

Forligspartierne er enig om, at Århus Kommune skal fortsætte arbejdet med afbureaukratisering. Der sættes i projektet fokus på de frontmedarbejdere, der til daglig varetager opgaver for byens borgere. Forligspartierne ønsker, at der fortsat iværksættes forsøg med friholdelse for unødvendig detailstyring og etablering af en kultur, hvor dialog og anerkendelse er nøgleord.

Rekruttering

Århus Kommune vil som resten af landet i de kommende år opleve rekrutteringsproblemer inden for flere faggrupper. Problemstillingen er analyseret i rapporten "Personaleplanlægning i Århus Kommune" fra november 2008. Udviklingen indebærer betydelige rekrutteringsudfordringer inden for ældre-, daginstitutions- og folkeskoleområderne. Der vil være behov for at sætte ind på flere forskellige fronter for at imødegå udfordringerne.

Forligspartierne er enige om, at der skal tænkes tværgående for at håndtere rekrutteringsudfordringerne og er som udgangspunkt enige om, at der skal findes en løsning, som indebærer et uændret serviceniveau. Partierne er opmærksomme på, at der allerede er igangsat flere initiativer på området, men finder at der er behov for en forstærket indsats.

Der nedsættes en tværmagistratslig projektgruppe med deltagelse af alle afdelinger, der skal se 3, 5 og 10 år frem i forhold til, hvor der er eller forventes at opstå rekrutteringsproblemer. Projektgruppen skal gøre status over den hidtidige indsats, samle erfaringer fra andre kommuner og fra øvrige private såvel som offentlige virksomheder samt gennemføre en opdatering af rekrutteringsanalysen fra 2008. Projektgruppen skal på grundlag heraf fremlægge forslag til initiativer, som kan medvirke til at løse de udfordringer, der afdækkes.

Erhverv

Kortlægning af iværksætterområdet

For at skabe et bedre overblik over iværksætterområdet skal Århus Kommune undersøge muligheden for at kortlægge hele området. Det vil ske som en del af initiativet i den kommende erhvervsplan om udvikling af en samlet iværksætterstrategi.

Fokus på afbureaukratisering for erhvervslivet

I forbindelse med den igangværende tillids- og afbureaukratiseringsreform i Århus Kommune ønsker forligspartierne, at der skal etableres en task force for afbureaukratisering og deregulering for byens erhvervsliv.

Task Forcen skal fremlægge forslag, der forbedrer vilkårene for alle virksomheder, herunder mindre virksomheder, iværksættere og de kreative erhverv. Task Forcen skal gennemgå udvalgte sagsområder, hvor kommunen har en væsentlig myndighedsrolle, og løbende fremlægge konkrete forslag til politisk behandling. Dermed kan vi mindske de administrative byrder for byens virksomheder. Forslagene vedr. afbureaukratisering kan for eksempel omhandle metoder til at gøre det nemmere at ansøge kommunen om tilladelser, optimering af informationsstrømmen fra kommunens enheder til en branche, herunder hindring af gentagne indberetninger af de samme oplysninger, og forbedret intern koordinering i kommunen

på tværs af kommunens myndighedsenheder. Det overordnede formål er, at kommunens myndighedsrolle opleves som en tillidsskabende og værdiskabende dialog med erhvervslivet. Task forcens arbejde skal ses i sammenhæng med den kommende erhvervsplans initiativ om Århus Kommunes position og image som en serviceminded og erhvervsvenlig kommune.

Foretagsomhed i folkeskolen

Århus Kommunes erhvervs politik skal omfatte, at folkeskolerne har mulighed for at tænke foretagsomhed ind i undervisningen. Ved foretagsomhed forstås for eksempel områder som iværksætteri, forretningsudvikling, virksomhedsdrift, ideudvikling og lignende. Børn skal stimuleres til at tænke udvikling og nytænkning for i højere grad at ruste dem til selvstændigt at starte initiativer op, det være sig med hensyn til erhverv, frivillighed, foreninger, events og lignende. Århus Kommune skal skabe rammer for, at folkeskoler har mulighed for at tilbyde børn og unge uddannelseselementer i foretagsomhed som en integreret del af det eksisterende fagudbud.

Etablering og drift af AND – Arkitektur, Ny teknologi og Design.

Til opfølging på rapporten om AND – Arkitektur, Ny teknologi og Design afgivet af tænketanken om et arkitektur- og designhus, juni 2009 har aftalepartnerne til hensigt at iværksætte model A i form af et sekretariat til gennemførelse af de i rapporten nærmere beskrevne kerneaktiviteter målrettet arkitektvirksomheder, designvirksomheder og innovative virksomheder samt offentligheden. På sigt er målet at få etableret AND som en selvstændig institution i eget byggeri, jf. rapportens model B.

Visionen for AND er som led i satsningen på at blive kulturhovedstad i 2017 at skabe en national og international kendt og anerkendt udviklings- og samarbejdspartner indenfor erhvervsklyngen arkitektur, ny teknologi og design.

AND skal være en ramme/enhed der består af flest mulige interessenter indenfor klyngen eller andre som med fordel kan være en del af fællesskabet. Fællesskabets styrke skal være evnen til at igangsætte og katalysere en lang række tiltag, hvor der kan opnås synergier ved samarbejde på traditionel eller utraditionel måde.

AND skal med afsæt i det faglige miljø tilbyde interessante og inddragende aktiviteter og oplevelser til virksomhedernes kunder, borgerne og turister.

Med henblik på at drage fordel af AND i kommunal sammenhæng, forpligter Århus Kommune sig til at lægge relevante opgaver ind i AND til bearbejdning, f.eks. vedr. bæredygtig byudvikling og større byggeprojekter før iværksættelse.

Før AND kan realiseres er det nødvendigt, at hele finansieringsgrundlaget er på plads for minimum en treårig periode. Århus Kommune er indstillet på at bidrage med en tredjedel af basisbeløbet til model A, jf. rapporten (610.000 kr. i henholdsvis 2010, 2011 og 2012) finansieret i fællesskab mellem Magistratsafdelingen for Kultur- og Borgerservice, Sociale forhold og Beskæftigelse samt Borgmesterens Afdeling.

Det forudsættes, at Region Midtjylland og Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi bidrager med tilsvarende beløb med henblik på at sikre basisfinansieringen.

Der skal naturligvis løbende arbejdes for at få andre bidragsydere til projektet, f.eks. det private erhvervsliv og Staten.

Intensiveret arbejde for CO₂-neutralitet i 2030

Byrådet satte i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2008 et ambitiøst mål for Århus Kommune som bysamfund: At blive CO₂- neutral i 2030. Forligspartierne støtter op om visionen for klimaarbejdet, som er:

Århus går forrest i klimaindsatsen for at udvikle en bæredygtig kommune med initiativer, som påvirker bygninger og fysiske strukturer samt borgernes adfærd. Århus Kommune vil feje for egen dør, gennemføre demonstrationsprojekter og påvirke den nationale lovgivning.

Forligspartierne er opmærksomme på, at CO₂-neutralitet i Århus i 2030 er en meget stor udfordring. Strategien er derfor:

- at involvere alle dele af det århusianske samfund med henblik på at skabe synergi
- at tage udgangspunkt i helhedstænkning på tværs af traditionelle sektorer
- at have fokus på det lange tidsperspektiv

En strategi som skal ses i sammenhæng med klimasatsningen på erhvervsområdet - herunder det særlige indsatsområde vedr. 'energi, klima og miljø' i erhvervsplanen – og således også indebærer en investering i fremtidig viden, vækst og arbejdspladser i Århus.

Forligspartierne er på den baggrund – og med udgangspunkt i *Forslag til Klimaplan 2010-2011* - enige om at intensivere arbejdet for CO₂-neutralitet.

Forligspartierne ønsker blandt andet at fremme følgende:

- Energiforbruget i de kommunale ejendomme bringes ned.
- Der skal køre miljørigtige kommunale køretøjer på vejene.
- Samarbejdet med uddannelses- og forskningsinstitutioner og erhvervsliv skal styrkes betydeligt. Målet er at fremme offentlig-private samarbejder, der kan føre til innovative og banebrydende udviklings- demonstrations- og implementeringsprojekter indenfor energi- og klimaløsninger.
- Der skal plantes ny skov.
- Århus skal fremtidssikres, så byen både kan modstå og udnytte klimaforandringerne.
- Varmeudslippet fra ejendomme skal blive synligt ved hjælp af termografiske overflyvninger, der kan iagttages på nettet.

Forligspartierne er enige om samlet set at afsætte 23,12 mio. kr. i perioden 2010-2013 til drift og 20 mio. kr. i perioden 2010-2013 til anlæg - til initiativer i *Forslag til Klimaplan 2010-2011*.

Herudover finansieres en del af initiativerne i *Forslag til Klimaplan 2010-2011* inden for eksisterende budgetter eller via særskilte nye midler, bl.a. til skovrejsning.

Den nærmere fordeling af de afsatte midler fremgår af vedlagte bilag 4.

Forligspartierne er enige om, at midlerne til initiativerne i *Forslag til Klimaplan 2010-2011* delvis finansieres via prisen for de arealer, som forventes overdraget fra kommunen i forbindelse med selskabsgørelsen af Vand og Spildevand. Overdragelsen vurderes at kunne indbringe ca. 14 mio. kr.

Endvidere er der enighed om, at kommende tilbagebetalinger fra NRGi vedr. det skattefinansierede område anvendes til finansiering af planens initiativer i relation til energieffektivisering i kommunale bygninger.

Som supplement til de konkrete initiativer i *Forslag til Klimaplan 2010-2011* er forligspartierne enige om at styrke indsatsen i forhold til planens målsætning om energirenovering af Århus Kommunes eksisterende bygninger. Århus Kommune har som den største bygningsejer i kommunen en særlig forpligtelse til at gå foran på dette område, ligesom det skal sikres, at kommunen også selv indgår i forsøgs- og demonstrationsprojekter, der kan understøtte opsamlingen af viden og erfaringer knyttet til klimasatsningen på erhvervsområdet. Forligspartierne forventer på den baggrund, at magistratsafdelingerne prioriterer dette i tilknytning til den almindelige renovering og modernisering af bygningsmassen, som blandt andet gennemføres via de anlægsmidler, der udmøntes fra Kvalitetsfonden.

Endelig er forligspartierne enige om, at Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø indenfor rammerne af kommunens gældende økonomiske styringsprincipper udarbejder et eller flere forslag til en finansieringsmodel for energirenoveringer. Forslagene forelægges for Byrådet i forbindelse med budgetlægningen for 2011. Yderligere er forligspartierne enige om, at Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø i samarbejde skal afdække mulighederne for at der fra det takstfinansierede område kan frigives midler til den videre prioritering af klimaarbejdet - eksempelvis indskudskapital fra det skattefinansierede område. Resultatet af arbejdet skal indgå som grundlag for udarbejdelse af den kommende klimaplan 2012-2013.

Serviceområderne

Folkeskolen

Flere timer i 8. og 9. klasse

Folkeskolen opgave er bl.a. at give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere. For at styrke det arbejde der allerede foregår på skolerne, er forligspartierne enige om at prioritere undervisning i folkeskolen højt ved at give skolerne mulighed for at udvide antallet af undervisningstimer på enkelte årgange.

Forligspartierne ønsker at styrke undervisningen på 8. og 9. klassetrin indenfor 4 områder: historie, musik og kreativitet, idræt og bevægelse samt biologi og geografi.

Konkret foreslår forligspartierne at skolerne i en 2-årig periode - i skoleårene 2011/2012 og 2012/2013 - tildes midler til 2 ekstra lektioner på både 8. og 9. klassetrin under hensyntagen til, at de enkelte skoler fortsat skal have mulighed for at prioritere egne midler. Merud-

gifterne finansieres af overskud genereret centralt i Børn og Unge. Forligspartierne forpligter sig på senest i forbindelse med budgetlægningen for 2012 at tage stilling til videreførelse af de ekstra undervisningstimer samt en permanent finansiering.

Udgiften hertil udgør 5 mio. kr. i 2011, 12 mio. kr. i 2012 og 7 mio. kr. i 2013. I beløbet er inkluderet midler til ekstra undervisningsmidler mv.

En styrket indsats for børn med specialpædagogiske behov

Folkeskoleområdet i Århus er økonomisk trængt, ikke mindst på grund af et voksende behov for specialundervisning. Det voksende antal elever med specialpædagogiske behov medfører et fagligt, ledelsesmæssigt og økonomisk pres. Væksten i antallet af elever med specialpædagogiske behov opleves ligeledes på landsplan.

På denne baggrund besluttes det på sigt at tilføre det specialpædagogiske område 27 mio. kr. ekstra årligt. Beløbet indføres med 10 mio. kr. i 2010, 15 mio. kr. i 2011, 20 mio. kr. i 2012 og 27 mio. kr. i 2013 og efterfølgende år. Beløbet finansieres dels via 6 mio. kr. i 2010 og 4 mio. kr. i 2011 fra opsparede midler i Magistratsafdelingen for Børn og Unge. Med det permanente niveau i 2013 er forligspartierne enige om, at specialområdet har fået løft svarende til det nuværende udgiftsniveau på landsplan, således at der ikke længere er et efterslæb på området i forhold til landsplan.

Budgettildelingen til det specialpædagogiske område i Århus Kommune reguleres i henhold til udviklingen i folkeskolens samlede elevtal. Da størstedelen af den specialpædagogiske indsats alene kan finde sted i kommunalt regi, er forligspartierne enige om, at Børn og Unge i samarbejde med Borgmesterens Afdeling fra B2011 tilpasser budgetmodellen, så det er det samlede elevtal og ikke alene elevtallet i folkeskolen, der regulerer tildelingen på området.

Desuden er der enighed om, at når KL og regeringens analyse af specialundervisningen foreligger, udarbejder Børn og Unge i samarbejde med Borgmesterens Afdeling en vurdering af eventuelle tilpasninger af budgetmodellen på området.

Profilskoler

En profilskole har udover de almindelige undervisningstimer ekstra timer indenfor en bestemt retning - f.eks. idræt, musik, sprog jf. det beslutningsforslag, der tidligere er fremsendt til Århus Byråd. Forligspartierne vil iværksætte en nærmere undersøgelse af muligheden for at indføre profilskoler i overensstemmelse med beslutningsforslaget.

Flere socialrådgivere på skolerne

I flere skoledistrikter i Århus Kommune er der ansat socialrådgivere. Socialrådgiverne varetager rådgivning af børn, unge og forældre samt iværksætter mindre indgribende indsatser efter behov.

Forligspartierne er enige om, at socialrådgiverne yder en vigtig indsats på skolerne. Der er derfor enighed om, at Magistratsafdelingen for børn og unge skal afsøge mulighederne for at tilknytte flere socialrådgivere til Århus Kommunes skoler.

Ældreområdet

Indsats for demente

Væksten i antallet af demente borgere og den større viden om behandling af demens betyder, at der er behov for en særlig indsats på området. Forligspartierne finder, at demenspolitikken skal ses i sammenhæng med omsorgspolitikken. Forligspartierne ønsker i forlængelse heraf, at der etableres et nyt, centralt samlingssted for rådgivning og dagtilbud til demente i tidlig fase og til aflastning af pårørende så vidt muligt lokalt. Desuden ønsker forligspartierne, at der etableres lokale demensenheder, så antallet af pladser til demente forhøjes.

Demensundersøgelsen fra 2007 opgør, at Sundhed & Omsorg har kontakt til ca. 1.700 borgere med forskellige grader af demens, mens Nationalt Videnscenter for Demens mener, at ca. 2.500 Århus-borgere lider af demens. Dette viser, at der er behov for at styrke den opbyggende, oplysende og afdækkende indsats for demente.

Forligspartierne afsætter på den baggrund 3,5 mio. kr. i 2010, 7,5 mio. kr. i 2011 og 10,5 mio. kr. i 2012 og frem til demensområdet.

Aflastning af pårørende

Når en pårørende passer en borger med et stort pleje- og omsorgsbehov, kan man være meget bundet til hjemmet og have svært ved at komme hjemmefra eller få tid til sig selv. Med det nuværende serviceniveau for afløsning og aflastning er det svært for den pårørende at deltage i længerevarende aktiviteter udenfor hjemmet.

Det foreslås derfor, at der gives mulighed for at visitere mere afløsning, så den pårørende får større overskud til at tage sig af borgeren. Det indebærer, at borgeren får mulighed for at blive længere tid i eget hjem, hvilket mange borgere ønsker. Samtidig vil det have en positiv afledt effekt på rekrutteringsbehovet.

Der afsættes 1,5 mio. kr. årligt i 2010 og frem.

Indsats for døende

Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg har gennem flere år kunnet konstatere en tiltagende pleje- og omsorgsmæssig kompleksitet hos beboerne i plejeboligerne i Århus Kommune. Dette betyder, at det er særdeles vanskeligt at imødekomme døendes særlige behov for nærhed fra personalet. Det afsættes 2 mio. kr. til i et samarbejde mellem lokalcentrets personale (gerne kendt personale), frivillige og pårørende til at styrke omsorgen overfor døende beboere i plejeboligerne.

Prisloft på mad

Sundhed og Omsorg har fremlagt dokumentation for udgifter samt alternative modeller i forbindelse med indførslen af loft for egenbetaling for mad i pleje- og plejehjemsboliger pr. 1. juli 2009 og i forlængelse af byrådsindstilling herom behandlet i Byrådet i juni 2009.

Forligspartierne er enige om at følge Sundhed og Omsorgs anbefaling af model 1. Modellen svarer til den foreslåede model i indstillingen, hvor alle beboere betaler samme beløb på 3.098 kr. pr. måned i 2010, dog fortsat med mulighed for fravalg enkelte dage. Denne mo-

del anbefales, da den styrker beboernes ernæringsmæssige tilstand ved at afskaffe muligheden for at fravælge boretten, og derved styrker det sociale aspekt ved måltidet. Det Konservative Folkeparti tager forbehold herfor.

Kompensationen for lovændringen (samlet 6,1 mio. kr. årligt) udmøntes til formålet, dog fraregnet mindredgifter på 1 mio. kr. i 2009 og 2 mio. kr. i 2010 og frem.

Hjælpemidler

Der er et stigende pres på hjælpemiddelområdet på grund af tidligere udskrivninger fra sygehusene, ønske om at blive længere i eget hjem, stigende forventninger fra borgerne, samt den teknologiske udvikling med flere og bedre hjælpemidler, der skaber en øget efterspørgsel.

Forligspartierne afsætter derfor 7 mio. kr. fra 2010 og frem til hjælpemiddelområdet til at dække det efterslæb, der kan konstateres på området. Herudover ønsker forligspartierne at løfte serviceniveauet på området, og afsætter derfor 5 mio. kr. fra 2011 og frem. Heraf finansieres 4 mio. kr. i 2010 af opsparet overskud på sundhedsområdet.

Med denne beslutning er tidligere reservation af opsparring på 17 mio. kr. på sundhedsområdet ophævet (aftalt med B2009).

Fastholdelse af indsatsen for en ren by

Forligspartierne finder det nødvendigt at videreføre den styrkede indsats for en ren by og på sigt at nedbringe de stadigt stigende udgifter til affalds- og hærværksbekæmpelse. Det kræver en ændret holdning hos visse borgergrupper og konsekvens. Forligspartierne er således enige om at gøre indsatsen permanent ved at afsætte 2,5 mio. kr. årligt til indsatsen.

Med videreførelsen af indsatsen vil det være muligt at udvikle den driftsmæssige indsats på udvalgte områder samt videreføre den nødvendige holdningsbearbejdende indsats. Et styrket samarbejde med Politiet og andre myndigheder vil indgå som et naturligt element. Forligspartierne ønsker, at der så vidt muligt gennemføres en enkel og ikke omkostningskrævende opfølgning på effekten af indsatsen.

Forligspartierne er endvidere enige om, at der i forbindelse med indsatsen skal være fokus på en større borgerinddragelse - for på en positiv måde at appellere til den enkeltes individuelle ansvar og at skabe ejerskab.

Udfordringen i Århus er kendt fra bl.a. København og andre større byer i Europa. Forligspartierne anmoder derfor Teknik og Miljø om at vurdere mulighederne for at indgå i et erfaringsnetværk med både nationale og internationale aktører. Endvidere skal erfaringer fra andre lande inddrages og afprøves, eksempelvis "Adopt an Area", og det bør vurderes, om der kan skabes en dansk version af den engelske "Green Flag"-ordning, der netop arbejder meget med borgerinddragelse, ansvar og kvalitet.

Endelig lægger forligspartierne vægt på, at Århus Kommune aktivt afsøger de eksisterende kommunale muligheder samt påvirker den nationale lovgivning med henblik på at skaffe bedre sanktionsmuligheder i forbindelse med affalds- og hærværksbekæmpelsen.

Kompensation til vejbelysningsområdet

Byrådet vedtog i 2006 at gennemføre udbud af vejbelysningen med henblik på at opnå afgiftslettelser. Imidlertid blev muligheden for denne afgiftslettelse fjernet i forbindelse med Folketingets vedtagelse af Forårspakke 2.0, hvorved der fra 2010 opstår et årligt driftsunderskud på 8 mio. kr. på vejbelysningsområdet.

Forligspartierne er enige om at kompensere vejbelysningsområdet og afsætter på den baggrund 5 mio. kr. årligt til delvis dækning af ubalancen. Forligspartierne er endvidere enige om, at den resterende ubalance på 3 mio. kr. samt det oparbejdede underskud i 2007 og 2008 (i alt 11,4 mio. kr.) skal dækkes ind via optimeringer af belysningsanlægget og tilpasninger i nødvendigt omfang, herunder servicetilpasninger.

Som grundlag for de nødvendige servicetilpasninger prioriterer forligspartierne at fastholde fokus på trafiksikkerheden, på vejbelysningens tryghedsskabende effekt samt på vejbelysningens effekt i forhold til forebyggelse af kriminalitet.

Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø udarbejder en redegørelse for de nødvendige tilpasninger og optimeringer. Redegørelsen skal ligeledes indeholde en beskrivelse af konsekvenserne for miljøet samt vejbelysningsområdet som følge af eco-design-direktivets ikrafttrædelse, der blandt andet omfatter udfasning af kviksølvlys-kilder. Redegørelsen ønskes forelagt Byrådet i første halvår 2010.

Socialområdet

Ligesom i resten af landet er det sociale område er under stærkt pres i Århus på især anbringelsesområdet og området for voksne handicappede. Antallet af underretninger om udsatte børn er steget markant og efterspørgslen til en boform eller bostøtte er ligeledes stærkt stigende.

Udsatte familier, børn og unge

Området for udsatte familier, børn og unge er under et betydeligt økonomisk pres som følge af en markant stigning i aktiviteten på såvel forebyggelses- som anbringelsesområdet. Forligspartierne er enige om, at give området et løft på 89 mio. kr. årligt i perioden 2010-2013, så de budgetmæssige rammer matcher behovene på området. Økonomi må aldrig have forrang for socialfagligt forsvarlige løsninger, men samtidig er forligspartierne enige om, at der er behov for at udvikle nye og videreudvikle eksisterende styringsredskaber på området, så der fremadrettet bliver et styrket fokus på ressourceanvendelse på området.

Botilbud til voksne med handicap

Botilbuddene til voksne med handicap har gennem en årrække oplevet en markant stigende efterspørgsel, som har medført, at ventelisten til en boform eller bostøtte er vokset betragteligt og består med udgangen af juli 2009 af 198 personer. Forligspartierne er enige om, at

ventelisternes nuværende omfang er uholdbart og har store konsekvenser for de berørte borgere og deres pårørende. Forligspartierne er derfor enige om at give området et budgetmæssigt løft på 38 mio. kr. årligt i perioden 2010-2013.

Med budgetforøgelsen forudsættes den forventede venteliste vedr. bostøtte i 2010 afviklet. Forligspartierne er dog samtidigt opmærksomme på, at der også i årene herefter ses tegn på fortsat pres på området. Der gennemføres på den baggrund en analyse af bostøtteområdet i løbet af 2010. Analysen skal omfatte en vurdering af, hvordan den fortsat stigende efterspørgsel efter bostøtte (voksenhandicapområdet, lokalpsykiatri mv.) kan håndteres fremadrettet.

Det nærmere indhold – herunder finansiering af budgetløftet - er uddybet i bilag 2 vedrørende udsatte børn og unge samt voksne med handicap.

Der henvises til bilag 2 vedrørende udsatte børn og unge samt voksen handicappede.

Kvindekrisecenter

Århus Krisecenter giver tilbud om omsorg og beskyttelse til voldsramte kvinder og deres børn. Århus Krisecenter oplever i stigende grad at måtte afvise kvinder, der ellers vurderes at være inden for institutionens målgruppe, som følge af pladsmangel.

Forligspartierne er enige om, at der bør gennemføres en nærmere analyse af udfordringen i forhold til Kvindekrisecentret. Analysen vil omfatte omfanget af den løbende belægning og afvisninger af kvinder på krisecentret, give et overblik over, hvad der sker med de kvinder der forlader krisecentret og vurdere Krisecenterets nuværende tilbud i lyset af de udfordringer, der knytter sig til at give et godt tilbud til særlige grupper som f.eks. unge kvinder og kvinder truet af æresrelaterede overgreb. I analysen skal kapaciteten og indsatsen på Århus Krisecenter ses i sammenhæng med indsatsen og belægningen på øvrige krisecentre.

Hjemløseplan

Århus Kommune er som led i den nationale hjemløsestrategi blevet tildelt 85 mio. kr. med henblik på at iværksætte en række målrettede og veldokumenterede indsatser, der har til formål at minimere antallet af hjemløse i Århus. Kernen i Århus Kommunes hjemløseplan er en massiv opsøgende og forebyggende indsats, som skal sikre, at der på et tidligt tidspunkt tages hånd om de mest udsatte borgere, så færrest muligt ender uden tag over hovedet. Derudover iværksættes en række specialindsatser til målgruppen samt en opnormering af myndighedsfunktionerne på området. Forligspartierne er enige om, at Århus Kommunes egenfinansieringsbidrag på i alt 6 mio. kr. i den fireårige projektperiode tilvejebringes i form af frigjort kapacitet i den eksisterende forsorgsindsats og øvrige omlægninger og effektiviseringstiltag, som viser sig mulige i takt med, at effekterne af de iværksatte indsatser i hjemløseplanen slår igennem.

Reden

Forligspartierne er optaget af Redens fremtidige situation. I den forbindelse vil kommunen bidrage aktivt til, at der hurtigt findes en midlertidig løsning på det akutte lokale problem - således at Reden kan få mulighed for at fortsætte virksomheden i en af kommunens ejendomme, indtil der er fundet en mere permanent løsning på Redens lokale problemer. Samti-

dig vil der blive taget initiativ til en dialog med Reden om mulighederne i et fremtidigt samarbejde - herunder fastlæggelse af rammer for og indhold af det konkrete samarbejde mellem Reden og Århus Kommune.

Hjælp til khat-misbrugere

Forligspartierne ønsker i de kommende år at sætte øget fokus på indsatsen overfor khat-misbrugere. Der udarbejdes derfor i 2010 en evaluering af effekten af det forsøgsprojekt Socialforvaltningen har iværksat med henblik på at tilbyde khatmisbrugere misbrugsbehandling og støtte til at etablere et aktivt liv uden misbrug. Analysen vil indeholde en anbefaling af en eventuel videreførelse af projektet, som vil skulle drøftes i forbindelse med budget 2011.

Indsats mod socialt bedrageri

Indsatsen mod socialt bedrageri skal opprioriteres gennem en målrettet indsats. En aktivt opsøgende indsats i forhold til snyd med sociale ydelser og skatter/afgifter vil erfaringsmæssigt udløse et betydeligt provenu. Samtidig må der forventes at være en præventiv effekt, når kontrolindsatsen forstærkes.

På baggrund af et forsøg med styrket kontrol i Beskæftigelsesforvaltningen forventes en styrkelse af kontrollen med 3 fuldtidsmedarbejdere fra og med 2011 at kunne føre til afsløring af socialt snyd. Udgiften til de tre medarbejdere finansieres af mindredgifter på overførselsområdet.

Kontrolarbejdet afrapporteres til Byrådet i forbindelse med det årlige regnskab.

Børn og ungeområdet

Tilbageførelse af besparelse som følge af modulordning på daginstitutionsområdet

I budgetforliget for budget 2007-2010 blev det besluttet at indføre modulpasning på daginstitutionsområdet. Byrådet har besluttet at gennemføre en evaluering af ordningen som forventes fremlagt i efteråret 2009. Evalueringen forventes at afdække de fordele og ulemper, der er forbundet med ordningen.

Modulordningen medførte at institutionernes budgetter blev nedsat dels ved et lavere kommunalt bidrag ved valg af korte moduler dels som følge af nedsat forældrebetaling ved de korte modulvalg. Forligspartierne er enige om at tilføre de decentrale enheder 27 mio. kr. årligt fra 2010 og fremefter svarende til den forudsatte kommunale del af besparelsen på det styrbare driftsområde i forbindelse med indførelsen af modulordningen. Midlerne kan jævnfør decentraliseringsordningen anvendes i overensstemmelse med de gældende beslutninger for decentral anvendelse f.eks. til flere pædagogiske ressourcer, kost og legetøj.

Finansieringen af den reducerede besparelse på modulordningen består blandt andet af de 22 mio. kr., som Århus Kommune modtager som andel af de i alt 400 mio. kr. til kommunernes kostordninger på institutionsområdet i aftalen mellem Regeringen og KL.

I forhold til taksterne for forældrebetaling foreslås det, at tilførslen af ekstra ressourcer ikke medfører stigende takster. Det betyder, at takstandelen samlet set vil falde sammenholdt

med Magistratens budgetforslag, og at takstandelene vil være lavest for de korte moduler og højest for de lange moduler. Samtidig fjernes kostrabatten for de korte moduler for 3-5-årige, således at alle uanset modul fra 2010 vil betale det samme for kosten.

Tidlig sprogindsats - to-sprogede

Alle børn og unge skal rustes bedst muligt til at møde de sproglige udfordringer, som folkeskolen og senere ungdomsuddannelserne byder på. Det kræver en kvalificeret sproglig indsats på alle alderstrin, også helt tidligt i dagtilbudene. Erfaringer fra andre sprogstimulerende indsatser i kommunen og hos samarbejdspartnere i Norge og Sverige har vist, at en målrettet tidlig forebyggende indsats vil styrke børnene sprogligt og dermed mindske behovet for senere kompenserende indsatser. Forligspartierne er følgelig enige om, at den sproglige indsats på dagtilbudsområdet styrkes med 5 mio. kr. årligt fra skoleåret 2010-11.

Udgiften finansieres via afledte mindre udgifter fra skolestrukturændringerne, mindre udgifter til børn med sprogstøttebehov samt mindre udgifter til kørsel, jf. Lov 594. Midlerne frigives over en årrække, og indsatsen vil således i 2017 blive finansieret af afledte mindreudgifter. Finansiering af indsatsen vil i de første år primært ske via mindreforbrug på 18,5 mio. kr. i afsatte budgetreserver i 2009. Mindreforbruget vedrører reserver afsat til modulordningen samt reserve til udgifter i forbindelse med strukturændringen i 2007. Der optages samtidigt en mindreudgiftsreserve i 2010 på 4,5 mio. kr. og en merudgiftsreserve i 2011 på 4,5 mio. kr., som bringes i anvendelse, såfremt der opstår en problemstilling med overholdelse af vækstrammen i 2010. Hvis det ikke er tilfældet udlignes reserven ved førstkommande lejlighed.

Kultur

Den Moderne By i den gamle By

Den Gamle By er i dag kendt landet over for at arbejde innovativt og anderledes med museumsformidling til børn, idet Den Gamle by spiller på alle aspekter af det oprindelige museumsbegreb, som foruden historie også rummer drama, musik etc (alle museerne fra museum, musernes hjem).

Den Gamle By vægter kulturformer, hvor Den Gamle By kan fungere som et mødested for generationer - forældre og børn, bedsteforældre og børn. Det bliver der endnu bedre mulighed for i forbindelse med projektet Den Moderne By, hvor Den Gamle By er helt oppe i 1970erne, som også er et udtryk, som kendes langt senere. Dermed har Den Gamle By fat i manges umiddelbare erindringshorisont.

Den Gamle By forpligtes, i arbejdet med at udvikle Den Moderne By, til at sikre, at fællesoplevelser for børn og voksne indarbejdes så mange steder som muligt i Den Moderne By.

Den gamle By forventer over 400.000 besøgende i årene fremover.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og der afsættes 500.000 kr. i 2010 til 2012 og 1.547.000 kr. i 2013 og efterfølgende år.

Aarhus Symfoniorkester: Ny tiltag for børn og unge

Det nuværende tilbud fra orkestret henvender sig først og fremmest til skolebørn i 2. og 3. klasse, hvor ca. 2.300 elever årligt oplever to opsøgende koncerter og en orkesterkoncert med Aarhus Symfoniorkester.

Et øget tilskud vil gøre det muligt at udvide symfoniorkesteret og udbygge indsatsen til også at omfatte elever i børnehaveklasse og førsteklasse med 4-5 orkesterkoncerter årligt, således at yderligere ca. 2.400 elever vil få gavn af dette tilbud.

Orkestret vil med et øget tilskud kunne udbygge og forbedre det pædagogiske materiale som tilbydes i forbindelse med ovennævnte aktiviteter herunder tilbyde bedre lærervejledning, ligesom orkestret i begrænset omfang vil kunne tilbyde aktiviteter for elever i 4. og 5. klasse.

Samarbejdet med gymnasier og efterskoler med videre kan ligeledes opgraderes og forbedres forudsat et øget tilskud. Orkestret tilbyder såkaldte orkesterpiloter til gymnasierne ligesom eleverne tilbydes at overvære ca. 12 af orkestrets generalprøver årligt.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og der afsættes 695.000 kr. fra 2010 til 2012 og 700.000 kr. fra og med 2013 og frem til disse initiativer.

Børnekultur

Forligspartierne finder, at den børnekulturelle indsats i Århus skal udvikles og forankres både centralt og decentralt. Målet er, at børn og unge, uanset geografisk tilhørssted og social baggrund, får mulighed for at møde kunst og kultur og kan afprøve deres egne kompetencer inden for forskellige kunstneriske genrer.

Derfor skal de lokale kulturelle fritidstilbud styrkes, ligesom der skal oprettes tilbud om talentudvikling inden for et bredt udvalg af de kunstneriske genrer. Desuden skal børnekulturen i højere grad end tilfældet er i dag tænkes ind i dagtilbud og grundskoler.

Det foreslås, at den decentrale satsning såvel som talentudviklingen forankres i og koordineres af en børnekulturel enhed.

Der afsættes 2.048.000 kr. i 2013 og årene frem bl.a. til etablering af en skoletjeneste/formidlingsenhed og en styrkelse af kulturskolernes decentrale tilbud. Den nærmere udmøntning af midlerne vil blive fremsendt i en indstilling til Byrådet fra Kultur og Borger-service.

Musikskoler – nedbringelse af ventelister

Den nuværende venteliste er på 357 elever til instrumentalelever og 70 elever til sammenpil. Ventelisten er dog en foranderlig størrelse med store udsving hen over året. Ved sæsonstarten bliver ventelisten nedbragt men i løbet af skoleåret vokser den med 50 %. En afskaffelse af den aktuelle venteliste forventes at koste ca. 2 mio. kr.

Forligspartierne er enige om at afsætte 500.000 kr. i 2013 og efterfølgende år til en nedbringelse af ventelisten.

Udvidelsen indebærer således, at ca. 100 flere børn og unge vil kunne tilbydes musikskoleundervisning.

Katapult

Teater Katapult er en teaterforening, som bl.a. producerer teaterforestillinger, co-producerer, foreviser gæstespil - såvel med professionelle som med spillere fra sub-miljøet – og arrangerer festivals og afholder readings omkring udvikling af ny dansk dramatik.

Forligspartierne er enige om at forhøje tilskuddet til Katapult med henblik på at sikre institutionens fortsatte drift og udvikling som åben produktionsscene, herunder en fortsættelse af arbejdet med at producere for/med unge kunstnere og tiltrække et ungt publikum.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og der afsættes 100.000 kr. fra 2010 og efterfølgende år.

Entrescenen

EntréScenen har stor betydning for såvel unge teaterfolks som unge danseres muligheder for at forevise deres produktioner.

Forligspartierne er enige om at forhøje tilskuddet til Entrescenen med henblik på en styrkelse af scenens aktiviteter, herunder en fortsættelse af arbejdet med at producere for og med unge kunstnere og tiltrække et ungt publikum.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og der afsættes 150.000 kr. fra 2010 og efterfølgende år.

Svalegangen

Svalegangen er et lille storbyteater, som har mange unge blandt sit publikum.

Svalegangen vil fortsat udvikle arbejdet med at tiltrække nye publikumsgrupper herunder også at bidrage til en kulturel mangfoldighed, primært til teatrets egenproduktioner, men også gennem gæstespil fra ind- og udland, samarbejdsproduktioner med andre lokale kulturinstitutioner, herunder Århus Festuge, festivals og andre kulturelle tiltag, f.eks. arrangementer i forbindelse med SPOT Festivalen.

Forligspartierne er enige om at forhøje tilskuddet til med henblik på fortsat udvikling af teatrets egenproduktioner, herunder især at fortsætte arbejdet med at producere for og tiltrække et ungt publikum.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og der afsættes 150.000 kr. fra 2010 og efterfølgende år.

Teatertænk tankens initiativer

I efteråret 2006 blev der nedsat en Teatertænk tank med repræsentanter fra hele byens teatermiljø. Tænk tanken fremlagde i foråret 2007 deres vision om, hvorledes byens teaterliv bør udvikles sig de kommende år, samt en række konkrete forslag til udmøntning af visi-

onen. Disse forslags realisering vil bidrage væsentligt til at understøtte produktionscentrets virksomhed.

Forslaget indgår i Kulturforligets prioriteringsgruppe 1 og forligspartierne er enige om, at afsætte 250.000 kr. i 2013 og de efterfølgende år til yderligere indfrielse af Tænketankens visioner. Beløbet foreslås tilført det planlagte scenekunstcenter (teaterbyaarhus.dk), der planlægges etableret som en del af de samlede aktiviteter på Godsbanen. Forøgelsen af tilskuddet til centeret sker med særligt henblik på at styrke samarbejdet omkring teateraktiviteter for børn og unge, eksempelvis på bydelsscener, hvor børn, unge og voksne - amatører såvel som professionelle - mødes, samarbejder og udfordrer hinanden.

Der anvendes et finansieringsbidrag fra puljer i Kulturforvaltningen til ovenstående på 250.000 kr. i 2010, 2011 og 2012.

Styrkelse og udvidelse af Århus Festuge via sammentænkning eller fusion med andre relevante festivals

Med henblik på at styrke Århus Festuge som byens kulturelle flagskib og med sigte mod Århus som europæisk Kulturhovedstad i 2017 så foreslås gennemført en konkret undersøgelse af muligheder for at sammentænke eller fusionere Århus Festuge med andre kommunalt støttede kulturprojekter.

Hensigten er først og fremmest at styrke Festugen som byens kulturelle flagskib - nationalt og internationalt – men også at skabe en positiv synergi i forhold til de konkrete festivals og kulturinitiativer som kunne være relevante.

Undersøgelsen gennemføres af Borgmesterens Afdeling, Kultur og Borgerservice og Århus Festuge i samarbejde med de relevante samarbejdspartnere.

Sculpture by the Sea, Århus i 2011

I juni 2009 gennemførtes på Tangkrogen og langs kysten og skoven til Ballehage *Sculpture by the Sea, Århus*. Med mere end 600.000 gæster, stor mediebevågenhed og kongelig opbakning var udstillingen en af de største publikums succeser i Århus i nyere tid.

Med henblik på at sikre en ny *Sculpture by the Sea* udstilling i 2011 afsættes der i Eventpuljen et samlet beløb på 2 mio. kr. til forberedelse og gennemførelse af udstillingen. Bevillingen udmøntes efter aftale mellem Kultur og Borgerservice og Borgmesterens Afdeling.

Mediehuset

TV-situationen for lokal-tv ændres afgørende fra 1. november, hvor Århus især gennem sin egen medie og kulturinstitution Mediehus Århus, vil få hele Østjylland som publikum. Styrkelsen af lokal-tv fordrer et solidt funderet Mediehus Århus. Forligspartierne er således enige om at videreføre tilskuddet på 500.000 kr. i 2011. Derved sikres, at Mediehus Århus bevarer sine muligheder og grundlag i forhold til den vedtagne kulturpolitik og Mediehusets public-service forpligtelse.

Moesgaard Museum

Det er forudsat, at de samlede anlægsudgifter til etablering af en ny museumsbygning ved Moesgaard Museum kan finansieres uden offentlige anlægstilskud.

Såfremt det som forudsætning for igangsætning af byggeriet måtte vise sig, at der bliver behov for et mindre offentligt anlægstilskud som supplement til bidrag fra fonde m.v., vil forligspartierne vurdere muligheden for at yde tilskud hertil. Tilskuddet forventes i givet fald at blive i form af et huslejetilskud. Såfremt det bliver påkrævet med et tilskud forudsættes det, at staten yder tilskud af en tilsvarende størrelse.

Sport- og fritidspolitikken

Den 12. maj 2009 blev der indgået forlig om en ny 4-årig Sport- og Fritidspolitik. Forligspartierne bag Sport- og Fritidspolitikken henviste en række forslag til evt. finansiering i forbindelse med indeværende budgetdrøftelser.

Foreningen Loppehuset og Skaterforeningen ASS har fremsat forslag om et fælles projekt på Søren Frichsvej, hvor eksisterende lokaler kan opfylde begge foreningers lokalebehov.

Forligspartierne er på den baggrund enige om at afsætte 300.000 kr. i 2010 til 2012 og 555.000 kr. fra 2013 og efterfølgende år til tilskud til etablering af et fælles projekt mellem skatere og Loppehus.

Fremme af idrætten i Skødstrup

Ved budgetforliget for 2008 blev det besluttet at igangsætte arbejdet med at etablere flere idrætsfaciliteter i Skødstrup – herunder en idrætshal. Det blev samtidig besluttet, at den konkrete udmøntning skulle afvente færdiggørelse af plangrundlag (ny kommuneplan samt efterfølgende lokalplan) og realisering af provenu fra salg af fremtidige boligarealer i Skødstrup.

Forligspartierne er enige om, at borgerne i Skødstrup ikke kan afvente denne proces, da det kan tage en del år før der opstår noget salgsprovenu. Processen skal derfor fremskyndes. Det forudsættes, at Børn og Unge via udlæg finansierer anlægsinvesteringen, der efterfølgende tilbagebetales via grundsalg. Forligspartierne er endvidere enige om, at der allerede nu afsættes driftsmidler hertil. Der optages på den baggrund en udgiftsreserve på 400.000 kr. i 2011 stigende til 525.000 kr. i 2012 og frem fordelt med 300.000 kr. i 2011 samt 425.000 kr. årligt fra 2012 og frem til Kultur og Borgerservice samt 100.000 kr. årligt fra 2011 og frem til Børn og Unge.

Afholdelse af valg

I forbindelse med delingen af skatteopgaven mellem stat og kommune pr. 1. november 2005 overtog Borgerservice opgaven vedrørende valg i Århus Kommune. Borgerservice fik samtidig overført en ramme til dækning af udgifterne. Rammen udgør i 2010 p/l ca. 4,3 mio. kr.

Byrådet vedtog på sit møde den 10. juni 2009 en indstilling fra Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice om at merudgifter på valgkontoen henvises til budgetforhandlingerne.

Den gennemsnitlige forventede årlige udgift er på baggrund af et skøn over det forventede antal af valg – baseret på historiske data – opgjort til 5,5 mio. kr. Den årlige manko på valgkontoen udgør 1,27 mio. kr.

Forligspartierne er enig om, at afsætte 1,25 mio. kr. fra og med 2010 og frem til finansiering af mankoen til afholdelse af valg.

Åben arkitektkonkurrence om banegraven

Der afsættes 500.000 kr. i 2011 til at udskrive en åben arkitektkonkurrence om byrummet over banegraven og Værkmestergade. De forskellige bud skal indeholde et forslag til både anvendelse af de første 60-70 meter af banegraven samt et forslag til, hvordan man kan udnytte resten af banegraven. Der skal tages udgangspunkt i, at området skal indeholde en blanding af både boliger og erhverv, og der skal sikres gode trafik- og parkeringsforhold. Endelig skal den miljømæssige dimension også tænkes ind i forslagene, således at byggeriet bliver energivenligt.

De 500.000 kr. fordeles med 300.000 kr. til kommunens udgifter i forbindelse med gennemførelsen af konkurrencen og 200.000 kr. til præmie til vinderen.

Øvrige finansieringsforslag

Der er foretaget en teknisk ændring vedrørende et beløb, der er optaget i budgettet 2 gange – det medfører en mindreudgift i Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø på 3,1 mio. kr. i 2010 og 2011. Derudover overføres en række beløb fra 2010 til 2011 – det drejer sig et beløb til betaling for økonomiløsningen Opus, reservebeløb vedrørende ledertillæg på dagpansningsområdet samt reservebeløb til kompetenceudvikling.

Anlæg / investeringer

Vækstpakke 2

Med "Vækst- og Jobpakken i Århus" fra foråret 2009 vedtog Byrådet blandt andet efter forslag fra Erhvervskontaktudvalget en ambitiøs plan om at skabe yderligere bygge- og anlægsaktivitet på op mod 1 mia. kr. i 2009 og 2010 i forhold til de kendte budgetforudsætninger. Forligspartierne lægger stor vægt på, at alle kommunens afdelinger bidrager til at realisere de samlede mål i vækstpakken i 2009 og 2010. Der kan allerede nu konstateres en effekt i form af et aktivitetsniveau, der er højere end tidligere.

For fortsat at fastholde en høj beskæftigelse i Århus Kommune kan forligspartierne tilslutte sig forslaget fra Erhvervskontaktudvalget om, at der fremskyndes allerede planlagte kommunale anlægsprojekter i de kommende 3-4 år til 2010 og 2011 – for beløb på noget over 750 mio. kr. Beskæftigelseseffekten af dette vurderes at være i størrelsesordenen 1000 job.

Forligspartierne kan desuden tilslutte sig forslaget om at sikre gennemførelse af denne fremrykning ved, at der afsættes puljer til projekteringsbistand og uddannelse/efteruddannelse i 2010-2011 på henholdsvis 10 og 30 mio. kr. På den måde vil Århus Kommune kunne drage fordel af konjunkturerne til at få sat yderligere anlægsprojekter i gang, samtidig med at

kommunen hjælper til at fastholde beskæftigelsen. Venstres byrådsgruppe tager forbehold for fordelingen af puljen til uddannelse/efteruddannelse.

Forligspartierne vil tage initiativ til en drøftelse i erhvervskontaktudvalget af kommunens muligheder for at understøtte tiltag der kan lette konsekvenser af finanskrisen for andre sektorer.

Investering i ungeområdet

I kølvandet på den stigende ledighed er der et ekstraordinært behov for at sætte aktiviteter i gang for ledige. Ikke mindst er der behov for en styrket indsats for unge ledige og unge, der søger praktikplads. Derfor foreslås det, at de nuværende Task Force initiativer fra Job- og vækstpakken videreføres, og at der i anvendelsen af puljen til uddannelse/efteruddannelse på 30 mio. kr. sættes særligt fokus på ungeledigheden.

Af disse midler afsættes der en central pulje på 3 mio. kr., som de enkelte magistratsafdelinger kan søge med henblik på, at Århus Kommune som arbejdsplads selv uddanner flere unge. Derudover vil der blive udarbejdet en model for, hvordan kommunens leverandører i samarbejde med Århus Kommune kan bidrage til at styrke uddannelsesfrekvensen blandt unge i Århus.

Et øget aktivitetsniveau på området vil fordrer, at såvel UU-vejledningen som sagsbehandlingen i forhold til unge i jobcenteret styrkes. Til dette formål afsættes 5 mio. kr. fra puljen. Den konkrete udmøntning forelægges forligspartierne til godkendelse.

Suspension af stilladsafgiften

I efteråret 2007 besluttede Byrådet at indføre en afgift for at bruge offentlige vejarealer til indretning af byggepladser. Afgiften, der trådte i kraft den 1. april 2008, skulle få byggeriets parter til at tænke i andre retninger, når de indretter byggepladserne. Målet var at minimere brugen af offentlige vejarealer til gavn for fremkommeligheden og trafikafviklingen, ikke mindst for de svage trafikanter. Tiltaget har haft den ønskede effekt.

Efterfølgende er ejendoms- og byggebranchen blevet hårdt ramt af den økonomiske afmatning og krise. Byrådet har derfor lanceret en vækstpakke i Århus Kommune med henblik på at bevare byggebranchens kapacitet i Århus-området gennem finanskrisen. Der er blandt andet afsat midler til sikring af hurtigere gennemførelse af de kommunale anlægsinvesteringer.

Forligspartierne er opmærksomme på, at omkostningen til arealafgift eventuelt får nogle bygherrer til helt at lade være med at igangsætte vedligeholdelses- og byggeprojekter i byen. I overensstemmelse med intentionerne i vækstpakken er forligspartierne derfor enige om, at afgiften for byggepladsindretning suspenderes med virkning fra januar 2009 og foreløbig frem til udgangen af 2010, for ad den vej at stimulere byggeriet. Beløb vedrørende 2009, som er opkrævet, vil blive tilbagebetalt.

Forligspartierne lægger i forbindelse hermed vægt på, at byggeriets parter ved Håndværkerforeningen og Dansk Byggeri har udtrykt vilje til at fortsætte dialogen med kommunen og politiet – med henblik på at sikre den positive effekt, som afgiften har haft med minimering

af genererne på trafikafviklingen. Målsætningen er at udvikle regelsættet for brugen af vejarealer til byggepladsindretning, til gavn for byens borgere, tilgængeligheden og trafikafviklingen.

Opkrævning af afgift for ophængning af reklamer på stilladserne fortsættes, ligesom der fortsat skal betales afgift for brug af indtægtsgivende P-pladser.

Indtægtsreduktionen som følge af suspensionen – 2,1 mio. kr. årligt i 2009 og 2010 – finansieres via Teknik og Miljø's del af reserven "Vækst- og jobpakke, pulje til rådgiverbistand".

Børnekulturhuset

Visionsoplægget "Børnekulturhovedstaden" omfatter bl.a. etablering af et børnekulturhus på Brobjergskolen. Overordnet er det målet at skabe et center der skal danne rammen om en lang række nytænkende og kreativt udfordrende lærings- og produktionstilbud til børn og unge.

Der afsættes 7,065 mio. kr. til bl.a. omlægning og indretning af Brobjergskolens skolegård, hvor skure og parkeringspladser fjernes, og i stedet indrettes et aktivitets- og kulturlandskab med spændende belægninger og udfordrende medie - og oplevelsesrum. Tilsvarende indrettes arealer mod Føtex til en grøn oase, hvor der i havelignende omgivelser skabes et byrum med fokus på aktiviteter for børn. Projektet forventes også at omfatte en ændring af fortovsarealer foran børnekulturhuset mod Frederiks Alle.

Sikre skoleveje og trygge bymiljøer

Forligspartierne finder det væsentligt at styrke indsatsen for sikre skoleveje for gående og cyklende yderligere – og samtidig generelt fremme cyklismen ved realisering af den vedtagne cykelhandlingsplan.

Forligspartierne er enige om, at særligt akutte sikkerhedsproblemer omkring skoleveje skal løses snarest – som supplement til den løbende investering i skolevejsforbedringer. Det kan dreje sig om skoleveje i Studstrup, Hjortshøj og Tranbjerg. Skoleveje i Ormslev er planlagt forbedret via de afsatte midler til cykelhandlingsplanen.

Desuden er der enighed om, at der – ud fra sikkerheds- og tryghedsmæssige hensyn – skal arbejdes med mulighederne for lavere hastigheder i beboelsesområder og ved skoler. Dette kan være i form af hastighedsregulerende tiltag og etablering af hastighedszoner – f.eks. med 30 km/t på bestemte vejstrækninger eller i afgrænsede områder. I første omgang - og med henblik på at indhente erfaringer m.h.t. løsningsmuligheder og effekter – gennemføres projekter i ét boligområde i Midtbyen og ved én skole uden for Midtbyen. Erfaringsopsamlingen omfatter også aktuelle projekter med dynamisk hastighedsreguleringer ved skoler i Hårup og Tilst.

Målet er sikrere og tryggere skoleveje og bymiljøer, herunder – i forbindelse med lavere hastigheder i beboelsesområder – at muliggøre mere fleksibel indretning og anvendelse af færdselsarealer.

Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø udarbejder beslutningsgrundlag vedrørende prioritering af de akutte skolevejsproblemer samt vedrørende projekter for lavere hastighed ved skoler og i beboelsesområder. I begge tilfælde vil det være vigtigt at inddrage borgere og relevante skoler i arbejdet, herunder især at sikre opbakning og forståelse for hastighedsregulerende tiltag.

Forligspartierne er enige om, at der til formålet afsættes 9 mio. kr. til de akutte skolevejsproblemer samt 1 mio. kr. til 2 hastighedsprojekter – fordelt med 5 mio. kr. i hvert af årene 2010 og 2011.

Der er endvidere enighed om, at op til 6 mio. kr. af et muligt tilskud fra den statslige cykelpulje, der vil forøge den økonomiske ramme til cykelområdet, også øremærkes til de akutte skolevejsproblemer. Ansøgning er fremsendt og forventes behandlet i oktober 2009.

"Fremsyn for ældre" – boligpakke på ældreområdet

Forligspartierne har med Fremsyn for ældre 2010-2020¹ skabt optimale rammer for at plejeboligerne i Århus er fremtidssikrede og af høj kvalitet. Der er ligeledes skabt gode servicearealer, hvor samvær og omsorg samt træning og arbejdsmiljøet er i højsæde.

Der vil konkret blive bygget og moderniseret 400 nye og moderne plejeboliger fra 2010 til 2014. Desuden forbedres 460 allerede vedtagne plejeboliger med teknologi og bedre servicearealer. Der afsættes 227,2 mio. kr. dertil.

Fremsyn for ældre støtter op om de visioner, der er beskrevet i Boligplanen for fremtidens plejeboligbyggeri og omsorgspolitikens visioner om, at borgerne skal have mulighed for at indrette hverdagslivet efter egne ønsker og behov – herunder at der er mulighed for at holde sig i gang fysisk, psykisk og socialt. Boligplanen skal desuden bidrage til at skabe de bedste betingelser for at leve og arbejde i plejeboligerne.

Kvalitetsfondsmidler i 2010

Regeringen har i aftalen om kommunernes økonomi for 2010 tilkendegivet, at der fremrykkes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden fra 2013 til 2010. Kommunerne kan anvende midlerne fra Kvalitetsfonden til investeringer på børne-, skole- og ældreområdet samt idrætsanlæg.

I budgetforliget for 2009 indgår følgende om midlerne i 2013, at: *"Midlerne udmøntes i givet fald til de fire områder – skoler, dagtilbud, ældreområdet og idrætsfaciliteter – ud fra andelen af kommunens bygningsmasse – svarende til børne- og ungeområdet med 50 %, ældreområdet 30 % og 20 % til idrætsområdet."* Med denne fordelingsnøgle giver det merinvesteringer i 2010 på 55 mio. kr. på børne- og ungeområdet, 33 mio. kr. på ældreområdet og 22 mio. kr. på idrætsområdet.

¹ "Fremsyn for ældre" er vedlagt som bilag 3.

Det forudsættes, at der udmøntes et tilsvarende beløb fra Kvalitetsfonden til kommunerne i 2013. De fordeles med 55 mio. kr. til børne- og ungeområdet, 33 mio. kr. til ældreområdet (Boligpakken) og 22 mio. kr. på idrætsområdet. Herudover udmøntes et beløb på 16 mio. kr. til socialområdet, idet der ved udmøntningen i budgettet for 2009-2012 ikke blev udmøntet beløb til dette område.

Ny skovrejsning og udvikling af de bestående skove

Skovarealet i Århus Kommune skal øges. Skovene sikrer effektiv beskyttelse af drikkevandsressourcerne. Skovene binder CO₂ og bidrager positivt til opfyldelsen af kommunens mål om CO₂-neutralitet i 2030. Skovene giver højt værdsatte friluftsmuligheder for borgerne og øger kommunens attraktionsværdi. Endelig vil nye skove øge biodiversiteten i kommunen.

Forligspartierne er enige om, at Teknik og Miljø skal gå i dialog med lodsejerne inden for de udpegede skovrejsningsområder med henblik på at sikre ny skov som enten privat skov, statsskov eller kommunal skov. Målet er, at der i løbet af de kommende fire år rejses 320 ha ny skov i Århus Kommune.

Forligspartierne afsætter sammenlagt 12 mio. kr. på det skattefinansierede område til kommunal skovrejsning. De 12 mio. kr. fordeles over årene med 2 mio. kr. i 2010 og 5 mio. kr. i hvert af årene 2011 og 2012.

Finansieringen af skovrejsningen skal endvidere ske via eksisterende tilskudsordninger til privat skovrejsning over det takstfinansierede område/drikkevandsbeskyttelsen samt via den bestående samarbejdsaftale med Miljøministeriet om statslig skovrejsning i henholdsvis True og Solbjerg Skov. Som følge af selskabsgørelsen af Vand og Spildevand pr. 1. januar.2010 indgås endvidere en samarbejdsaftale mellem Vand og Spildevand og Natur og Miljø om medfinansiering af kommunal skovrejsning.

Forligspartierne er ligeledes enige om, at kommunens bestående skove skal udvikles - bl.a. med henblik på at styrke tilgængeligheden samt øge naturindholdet gennem naturnær skovdrift, jf. *Forslag til Skovudviklingsplan 2010-2020*.

Forligspartierne forudsætter, at Teknik og Miljø i videst muligt omfang realiserer initiativerne indeholdt i skovudviklingsplanen indenfor den eksisterende økonomiske ramme – herunder ved at differentiere driften yderligere og eventuelt inddrage nye samarbejdspartnere såvel internt som eksternt. Forligspartierne er dog også åbne for, at Teknik og Miljø i helt særlige tilfælde kan fremsende forslag til Byrådet om omprioritering med henblik på at realisere mindre anlægsinitiativer via de ovennævnte skovrejsningsmidler.

Øvrige anlægsbeløb

Fordeling af beløb til vedligehold m.v.

Forligspartierne kan tilslutte sig, at en række anlægsbeløb til blandt andet vedligehold på i alt 222 mio. kr. i 2010-2013 fordeles som foreslået i Magistratens budgetforslag.

Finansiering af investeringer

Forligspartierne har opprioriteret en række anlægsudgifter og engangsinvesteringer på 50 mio. kr. i hvert af årene 2010 og 2011. Finansieringen hertil tilvejebringes ved en reduktion af driftsrammen på 6,7 mio. kr. om året fra og med 2010 efter gældende principper.

Herudover udmøntes et anlægsreservebeløb på 39 mio. kr. i 2010.

Socialdemokraternes Byrådsgruppe

Venstres Byrådsgruppe

Det Radikale Venstres Byrådsgruppe

Det Konservative Folkepartis Byrådsgruppe

Socialistisk Folkepartis Byrådsgruppe

Byrådsmedlem Ibrahim Gökhan

Bilagsoversigt:

1. Oversigt over økonomien i budgetforliget
2. Udsatte børn og unge samt voksne handicappede
3. "Fremsyn for ældre"
4. Klimaplan